
Dades obertes

PID_00272404

Agustí Cerrillo Martínez

Temps mínim de dedicació recomanat: 2 hores

Agustí Cerrillo Martínez

Catedrático de Derecho Administrativo en la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

La revisió d'aquest recurs d'aprenentatge UOC ha estat coordinada pel professor: Agustí Cerrillo i Martínez (2020)

Tercera edició: febrer 2020
© Agustí Cerrillo i Martínez
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2020
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Realització editorial: FUOC

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars dels drets.

Índex

Introducció.....	5
Objectius.....	6
1. Què són les dades obertes?.....	7
2. Qualitat i responsabilitat en la difusió de les dades obertes..	14
3. Què es pot fer amb les dades obertes? La reutilització de la informació del sector públic.....	17
Bibliografia.....	21

Introducció

L'obertura de dades públiques constitueix una evolució en els mecanismes de transparència i reutilització de la informació del sector públic que faciliten les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que fixa l'atenció a garantir que les administracions públiques facilitin informació que es pugui utilitzar fàcilment.

En aquest mòdul ens plantegem conèixer què són les dades obertes i quins usos se'n poden fer. També analitzarem quines característiques han de complir les dades i què succeeix quan la difusió d'aquestes dades genera un dany. Finalment, aprofundirem en la regulació de la reutilització de les dades obertes.

Objectius

Els objectius d'aquest mòdul són:

- 1.** Conèixer l'impacte de la regulació de l'administració electrònica en el moviment de dades obertes.
- 2.** Valorar els instruments per a fomentar la reutilització de les dades obertes.

1. Què són les dades obertes?

L'obertura de dades públiques constitueix una evolució en els mecanismes de transparència i reutilització de la informació del sector públic que faciliten les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que fixa l'atenció a garantir que les administracions públiques facilitin informació que es pugui utilitzar fàcilment.

Lectures proposades

A. Cerrillo i Martínez (2018). "Datos masivos y datos abiertos para una gobernanza inteligente". *El profesional de la información* (vol. 5, núm. 27, pàg. 1128-1135).

C. Coglianese (2009). "The Transparency President? The Obama Administration and Open Government". *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions* (vol. 22, núm. 4).

Datos.gob; Aporta; Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques (2017). *El valor de los datos abiertos para la Administración*. <https://datos.gob.es/sites/default/files/blog/file/informe_el_valor_de_los_datos_abiertos_para_la_adminis.pdf>

a) Com sorgeix el moviment de dades obertes

El moviment de dades obertes sorgeix a Europa davant la constatació que les dades generades per les administracions públiques tenen importants possibilitats de reutilització en la producció de nous productes i serveis. Posteriorment, també se'n va valorar l'impacte en la millora de l'eficiència de les administracions i, especialment, l'increment de la transparència i el foment de la participació dels ciutadans a les administracions públiques. Aquest moviment va anar adquirint de mica en mica importància a diferents països i, posteriorment, la Unió Europea també l'ha inclòs en la seva estratègia UE 2020.

Paral·lelament, als Estats Units d'Amèrica l'arribada d'Obama a la presidència va ser l'inici del moviment del govern obert que persegueix més implicació social en l'acció pública per mitjà de la transparència, la col·laboració i la participació. Des de la perspectiva nord-americana, la reutilització de les dades per a crear nous productes i serveis no ha estat una finalitat en si mateixa perquè aquesta opció ja estava plenament reconeguda des de feia temps.

b) Quines són les finalitats de les dades obertes?

Està àmpliament reconegut que a través de l'obertura de dades públiques s'afavoreix la transparència administrativa en la mesura que se'n facilita la reutilització per a analitzar i avaluar l'activitat administrativa. En aquesta línia, Tim Berners-Lee –doctor *honoris causa* per la UOC–, un dels principals impulsors de l'obertura de dades a la Gran Bretanya, afirma sobre aquesta qüestió que "les dades de les administracions públiques s'estan posant en línia per

a augmentar la rendició de comptes, facilitar informació útil sobre el món, i perquè les administracions públiques del país i el món funcionin de manera més eficient” (Berners-Lee, 2009).

Tot i que el procés d’obertura de dades públiques fixa el focus en les administracions públiques, s’ha de destacar, seguint Linares, que l’esperit de la filosofia de dades obertes (*open data*) és “agafar dades que en si mateixes no ofereixen cap valor i dotar-les de significat per a convertir-les en coneixement vàlid i amb valor per als altres” (Linares, 2010, pàg. 62). És a dir, aquest moviment persegueix la conjugació entre administracions públiques i ciutadans per a donar la major difusió possible a la informació del sector públic. Això passa, com veurem posteriorment, perquè les dades públiques siguin fàcils de localitzar, de llicenciar i de reutilitzar.

Lectures complementàries

En relació amb el debat entorn de les finalitats i els efectes de les dades obertes, és d’interès la lectura dels següents treballs:

L. Lessig (2010). “Against transparency: The perils of openness in Government”. A: J. Gøtze; C. Bering Pedersen (eds.). *State of eUnion: Government 2.0 and Onwards*. 21Gov.net. <<http://www.newrepublic.com/article/books-and-arts/against-transparency>>

J. Linares (2010). “Las 10 claves para entender la colaboración en el Modelo Open Government”. A: C. Calderón; S. Lorenzo (eds.). *Open Government: Gobierno Abierto*. Alcalá la Real: Algón.

B. Ponti (2011). “Open Data and Transparency: A Paradigm Shift”. *Informatica e Diritto* (núm. 1-2).

G. J. Guglielmi (2016). “Open data y servicio público. Los datos públicos abiertos son un servicio público”. *Revista General de Derecho Administrativo* (núm. 41).

c) Estan relacionats els processos de dades obertes i govern obert?

Bona part dels projectes d’obertura de dades públiques que s’estan impulsant tenen una perspectiva més àmplia vinculant-les al moviment del govern obert (*open government*). D’acord amb Calderón i Lorenzo, amb l’expressió *govern obert* “ens referim a una evolució del nostre sistema democràtic de convivència i valors basada en l’establiment de mecanismes per a la transparència dels governs com també d’espais permanents de col·laboració i participació dels ciutadans més enllà de l’exercici del dret de sufragi cada quatre anys” (Calderón i Lorenzo, 2010, pàg. 11). Des d’aquesta perspectiva, l’obertura de dades constitueix la base per al govern obert en la mesura que només d’aquesta manera –a través d’un accés fàcil i lliure a la informació del sector públic– es pot afavorir la participació i la col·laboració (Parycek i Sachs, 2010, pàg. 3).

Lectures complementàries

P. Parycek; M. Sachs (2010, març). “Open government-information flow in Web 2.0”. *European Journal of ePractice* (núm. 9).

C. Calderón; S. Lorenzo (eds.) (2010). *Open Government: Gobierno Abierto*. Alcalá la Real: Algón. <<http://libros.metabiblioteca.org:8080/bitstream/001/163/8/978-84-937218-5-5.pdf>>

d) Què són les dades obertes?

Segons es reconeix àmpliament, les dades públiques són aquelles dades objectives, fàctiques, no personals, que produeixen i utilitzen les administracions públiques per a prestar serveis públics i avaluar-les o per a prendre les decisions públiques. Amb aquest plantejament se superen tant les nocions d'*informació* com de *document* que caracteritzen la resta de mecanismes de transparència administrativa.

La vinculació de l'obertura de dades amb la transparència resulta clara. Com destaca l'informe de seguiment del Memoràndum sobre transparència i govern obert impulsat per Barack Obama, l'obertura promou la rendició de comptes del govern i també l'intercanvi d'informació pública fent-la disponible en formats oberts i accessibles. Però no es pot oblidar que el govern obert també implica la participació i col·laboració ciutadanes.

e) Quins són els elements que defineixen les dades obertes?

Els Principis de dades obertes impulsats per la Sunlight Foundation, que són d'acceptació general en el marc dels projectes de dades obertes desenvolupats arreu, defineixen les característiques que han de tenir les dades obertes.

En particular, segons aquests principis les dades obertes han de ser:

1. **Completes.** Les dades han de ser tan completes com sigui possible. Les dades obertes que es difonen no poden estar afectades per qüestions relatives a la privacitat, la seguretat o qualsevol altra restricció.
2. **Primàries.** Les dades obertes han de ser dades primàries originals. Cal facilitar informació sobre com s'han obtingut les dades i els documents originals on es troben recollides, de manera que els usuaris poden comprovar si les dades han estat seleccionades i enregistrades adequadament.
3. **Oportunitat.** Les dades s'han de facilitar de forma ràpida tan aviat com siguin recollides. Cal donar prioritat a la difusió de les dades que siguin *time sensitive*. En la mesura del possible cal facilitar les dades en temps real de manera que se'n pugui maximitzar el valor.
4. **Accessibles de forma física i electrònica.** Les dades han de ser tan accessibles com sigui possible, tant a través de mitjans físics com electrònics, evitant els desplaçaments per a obtenir la informació o la necessitat de sol·licitar formalment l'accés.
5. **Processables electrònicament.** Les dades han d'estar disponibles en formats d'ús generalitzat i que en facilitin el processament automàtic.

6. No discriminatòries. Les dades han d'estar disponibles per a tothom, sense que sigui necessari fer una sol·licitud o qualsevol altre tràmit.

7. Ús d'estàndards oberts en la difusió de la informació.

8. Sense llicència. L'ús de les dades no s'ha de sotmetre a cap regulació que en restringeixi la reutilització excepte, de forma raonable, quan hi hagi aspectes relatius a la privacitat o la seguretat.

9. Permanència. Les dades han d'estar a disposició de forma permanent. En cas que es modifiqui la informació cal indicar-ho.

10. Costos. No s'han d'establir costos i en qualsevol cas no han de ser costos totals sinó costos marginals.

f) Quin és el desenvolupament de les iniciatives de dades obertes?

A poc a poc es van estenent els projectes d'obertura de dades públiques. Una de les iniciatives pioneres a Espanya es desenvolupa de la mà del Govern basc, que ha posat en marxa un projecte d'obertura de dades públiques amb l'objectiu, entre d'altres, d'augmentar la transparència. A través d'un portal es posa a disposició dels ciutadans dades públiques sota llicències de propietat obertes que en permetran la redistribució, la reutilització i la comercialització.

Una altra experiència és el lloc del Govern del Principat d'Astúries, on es troben publicats conjunts de dades de caràcter públic. Encara que en l'actualitat el nombre de dades difoses és baix, aquest portal constitueix un instrument útil per a facilitar tant l'aprofitament de les dades de caràcter públic de forma més efectiva, com la transparència de l'administració.

A Catalunya, tant la Generalitat de Catalunya (Dades obertes gencat) com l'Ajuntament de Barcelona (Open Data BCN), entre d'altres, han creat un portal a través del qual difonen dades per reutilitzar-les.¹

Internacionalment hi ha altres experiències d'obertura de dades públiques. Així, per exemple, els Estats Units d'Amèrica (data.gov) i el Regne Unit (data.gov.uk) han posat en els seus llocs web centenars de milers de conjunts de dades en formats processables automàticament.

Vegeu un recull d'iniciatives de dades obertes nacionals i internacionals a: <<http://datos.gob.es/datos/?q=taxonomy/term/30&language=ca>> i <https://www.w3.org/2013/share-psi/bp/Share-PSI_D72>.

Lectura complementària

A. Cerrillo i Martínez (2017). *Contractació oberta*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. <http://governobert.gencat.cat/web/.content/01_Que_es/04_Publicacions/colleccio_govern_obert/GovernObert_4/GovernObert_4.pdf>

Lectura complementària

F. di Donato (2010). *Lo stato trasparente. Linked open data e cittadinanza attiva*. Pisa: Edizioni ETS. <<http://www.linkedopendata.it/wp-content/uploads/statotrasparente.pdf>>

⁽¹⁾Vegeu al respecte l'acord GOV/154/2018, de 20 de desembre, pel qual s'aprova l'estratègia de dades obertes de la Generalitat de Catalunya i l'adhesió a la Carta Internacional de Dades Obertes.

g) Quin ha estat el reconeixement jurídic de les dades obertes?

L'obertura de dades públiques no ha estat recentment objecte d'un reconeixement normatiu explícit i més específic que el que es deriva de la regulació de la reutilització de la informació del sector públic. El 2019, s'ha aprovat la Directiva (UE) 2019/1024, de 20 de juny, relativa a les dades obertes i la reutilització de la informació del sector públic que, entre altres finalitats, persegueix animar els estats membres a promoure la creació de dades basades en el principi de dades obertes “des del disseny i per defecte”, pel que fa a tots els documents que entrin en l'àmbit d'aplicació de la Directiva.

El desenvolupament d'un projecte de dades obertes ha de tenir en compte els requisits establerts en un ampli conjunt de normes estatals, autonòmiques i locals que regulen l'administració electrònica, la transparència administrativa i la reutilització de la informació del sector públic. Aquestes normes s'han de considerar a l'hora de dissenyar el projecte, però també a l'hora de posar-lo a disposició dels ciutadans. En aquest moment és important simplificar, des del rigor, la complexitat normativa donant seguretat, informació i garanties als ciutadans.

En l'actualitat les normes aplicables al projecte de dades obertes són les següents:

- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les Administracions públiques.
- Llei 37/2007, de 16 de novembre, de reutilització de la informació del sector públic (LRISP).
- Reial decret 1495/2011, de 24 d'octubre, pel qual es desenvolupa la Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic.
- Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTAIBG).
- Lleis autonòmiques de transparència i d'administració electrònica.
- Ordenances reguladores de la transparència i de l'administració electrònica.

També incideixen en alguns dels continguts del portal de dades obertes:

- Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Projecte de dades obertes

A més de les normes citades al text, cal tenir present que la Directiva (UE) 2019/1024, de 20 de juny, relativa a les dades obertes i la reutilització de la informació del sector públic ha de ser traslladada a l'ordenament dels estats membres com a molt tard el 17 de juliol de 2021.

- Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril del 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46 CE.
- Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, que regularitza, aclareix i harmonitza les disposicions legals vigents sobre la matèria (TRLPI).

Seguint els principis propis de la normativa sobre reutilització de la informació del sector públic, cada projecte defineix les condicions específiques a què se sotmet la reutilització a través de clàusules recollides en els portals, mitjançant l'establiment de llicències d'ús o la previsió d'un codi de conducta. Aquestes condicions poden regular qüestions relatives als usos que es poden donar a les dades (comercial o no comercial), a la propietat intel·lectual de les dades, les condicions de la reutilització (reconeixement de l'autoria o citació de la font, per exemple), la qualitat de les dades i la responsabilitat sobre els danys generats per la consulta de les dades, la protecció de dades personals o la seguretat de les dades.

h) On es publiquen les dades obertes?

En vista del volum tan important d'informació que han de difondre les administracions públiques a través dels mitjans electrònics d'acord amb les diverses normes vigents, cal conèixer a través de quin espai en concret s'ha de difondre aquesta informació. En particular, són quatre els espais que estan a disposició de les administracions públiques a Internet: la seu electrònica, el portal de transparència, el portal de dades obertes i les pàgines web.

Per a concretar en quin espai a Internet s'haurà de difondre la informació, cal tenir present que la normativa vigent preveu que determinada informació s'ha de difondre a través de la seu electrònica. També es fa referència a quina determinada informació s'ha de publicar a través del portal de transparència. No es diu res, però, respecte a quina informació s'ha de difondre a través d'un portal de dades obertes, ja que cada administració pública pot decidir si facilita o no la reutilització de la informació i en cas que així ho decideixi, si difon les dades a través d'un únic portal. Finalment, cal entendre que en qualsevol cas, la informació es podrà publicar en una pàgina web o portal institucional.

Pel que fa a la seu electrònica, la legislació bàsica únicament preveu que es pot accedir a informació i serveis a través seu (article 38 Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic), però no es dóna cap criteri. A l'efecte de concretar el que s'ha de publicar a la seu electrònica, la LUMESPC (article 11) preveu que el servei públic de difusió de la informació del sector públic es presta mitjançant la seu electrònica corresponent en els següents casos d'acord:

- Informació sobre l'organització
- Informació sobre els procediments
- Informació sobre l'activitat

Respecte al portal de transparència, la LTAIBG només fa una referència al fet que la informació subjecta a les obligacions de transparència s'ha de publicar a les corresponents seues electròniques i pàgines web, però no s'aclareix quin informació anirà en un espai o l'altre. Aquesta norma també fa referència a la creació d'un portal de transparència com un únic punt d'accés a través del qual els ciutadans puguin obtenir tota la informació disponible. Això no obstant, es preveu la necessitat de crear un portal de transparència només per a l'Administració General de l'Estat, tot i que també es fa referència a la col·laboració amb les administracions locals en aquesta matèria.

2. Qualitat i responsabilitat en la difusió de les dades obertes

Lectura proposada

A. Cerrillo i Martínez; A. Galán Galán (2007). *Qualitat i responsabilitat en la difusió d'informació pública a Internet*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya / Generalitat de Catalunya. <<http://goo.gl/uj0Lb2>>

a) Quina qualitat han de tenir les dades?

La difusió de dades obertes ha de ser de qualitat perquè pugui complir les finalitats previstes. En particular, serà necessari que les dades siguin:

- Actualitzades. Cal incloure la data de la darrera actualització i retirar els continguts obsolets.
- Objectives. Les dades han de ser completes, veraces i precises.
- Útils. Les dades s'han de poder usar fàcilment. Les dades han de ser clares, senzilles, comprensibles i fàcils de trobar per mitjà de l'ús de cercadors o d'altres mitjans i instruments que s'habilitin.
- Accessibles. Cal garantir l'accés universal perquè tothom pugui accedir a les dades en condicions d'igualtat, especialment els col·lectius amb discapacitat o amb dificultats especials. Sobre això cal tenir present el que disposa la Directiva (UE) 2016/2102 del Parlament Europeu i del Consell, de 26 d'octubre de 2016, sobre l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils dels organismes del sector públic i el Reial decret 1112/2018, de 7 de setembre, sobre l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils del sector públic.

b) Quins mecanismes hi ha per a garantir la qualitat de la informació?

A fi i efecte de garantir la qualitat, cal indicar la unitat, l'òrgan o l'organisme responsable de les dades i de la difusió de la informació. El responsable de la difusió de les dades ha de vetllar perquè aquestes siguin de qualitat.

La creació d'eines i cercadors que facilitin als ciutadans l'accés senzill i eficaç a la informació pública per mitjans electrònics pot ajudar a assolir les finalitats previstes en la difusió de les dades. Com preveu la LUMESPC, aquestes eines han de garantir sempre la protecció de les dades de caràcter personal.

Resulta d'interès informar els ciutadans sobre la qualitat de la informació. Això es fa sovint a través d'un avís legal publicat a la mateixa pàgina web on es difonen les dades. També es poden utilitzar cartes de servei per mitjà de les quals les administracions públiques informen dels criteris de qualitat amb què es difon la informació pública.

Finalment, cal preveure mecanismes que permetin reaccionar davant la falta de qualitat d'unes dades. A aquests efectes, cal arbitrar mecanismes que permetin l'actualització o correcció immediata de les dades que no siguin de qualitat. En aquest sentit, la LUMESPC preveu que, sens perjudici del que estableix la normativa de protecció de dades personals respecte als drets de rectificació i cancel·lació, s'han d'establir instruments adequats perquè els ciutadans puguin sol·licitar que es corregeixi la informació difosa que no sigui de qualitat.

c) Què passa si la difusió de les dades genera un dany?

Pel que fa a la responsabilitat per la informació pública, cal donar resposta adequada a la confiança que es genera quan un ciutadà o una empresa, a partir de les dades difoses pel portal, actua d'acord amb aquestes i això li genera un dany.

Des d'un punt de vista general, cal tenir present que quan les dades difoses per Internet causin un dany que es pot considerar una lesió indemnitzable (és a dir, hi hagi un dany efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat respecte a una persona o un grup de persones) que el ciutadà no tingui el deure de suportar, sigui jurídicament imputable a l'Administració i hi hagi una relació de causalitat entre l'activitat administrativa i la lesió produïda, l'Administració pública que ha difós les dades ha de respondre i indemnitzar el perjudicat.

No obstant això, quan l'Administració pública es limita a fer de mitjancer entre l'autor –que no és l'Administració ni cap dels seus treballadors– i el destinatari de la informació, únicament facilitant les dades que no ha elaborat, es consideren aplicables les exempcions de responsabilitat que preveu la Llei de serveis de la societat de la informació i comerç electrònic i, en cas que es donin les condicions que es preveuen en aquella norma, la indemnització pels danys produïts no ha de ser satisfeta per l'Administració pública, ja que la seva tasca s'ha limitat a la intermediació entre l'autor de la informació i el destinatari final.

En aquest sentit, també l'article 7.1 del Reial decret pel qual es desplega parcialment la LAECSP preveu que "El titular de la seu electrònica que contingui un enllaç o vincle a una altra la responsabilitat de la qual correspongui a un òrgan o administració pública diferent no és responsable de la integritat, veracitat ni actualització d'aquesta última".

Per això, es poden incloure a l'avís legal clàusules com les següents:

Els enllaços continguts en la seu electrònica de l'Excm. Ajuntament de Saragossa poden dirigir a pàgines web de tercers sobre els quals l'Excm. Ajuntament de Saragossa no exerceix cap control, per la qual cosa no assumeix cap responsabilitat pel contingut, informacions o serveis que puguin aparèixer en aquests llocs i en conseqüència en cap cas no és responsable dels danys i perjudicis que se'n puguin derivar.

En canvi, caldria evitar clàusules com aquesta:

L'Ajuntament de Gijón/Xixón no és responsable del contingut, exactitud i actualització de la informació publicada als portals sectorials i aquella que prové d'altres persones físiques o jurídiques i que consti al lloc web o a la que es remeti a partir d'enllaços o altres sistemes, excepte la informació i continguts publicats a la seu electrònica que es regeixen per la normativa reguladora sobre administració electrònica i pel que disposa la mateixa seu electrònica municipal.

Lectures complementàries

L. Cotino Hueso (2009). "El problema de la responsabilidad por los contenidos ilícitos en la web 2.0 y algunas propuestas de solución". *Comunicación presentada en I Seminario IDT sobre derecho y web 2.0. Workshop sobre la propiedad intelectual, la privacidad, la Administración electrónica y las responsabilidades en la web 2.0. Aspectos legales y tecnológicos*. <http://documentostics.com/component/%20option,com_docman/task,doc_view/gid,1478/Itemid,3/>

J. Valero Torrijos (2007). "Responsabilidad patrimonial de las Administraciones Públicas por difusión de contenidos propios en Internet". A: S. Cavanillas Múgica (ed.). *Responsabilidades de los proveedores de información en Internet*. Granada: Comares.

3. Què es pot fer amb les dades obertes? La reutilització de la informació del sector públic

Lectures proposades

A. Cerrillo i Martínez (2012). "The re-use of public sector information in Europe and its impact on transparency". *European Law Journal* (vol. 18, núm. 6, pàg. 770-792).

J. Valero Torrijos (2012). "El acceso y la reutilización de la información administrativa: implicaciones jurídicas del proceso de modernización tecnológica de las Administraciones Públicas en su actual y futura configuración (1)". *Diario La Ley* (núm. 7800).

a) Què es pot fer amb les dades?

La reutilització consisteix en l'ús de documents que es troben en poder de les administracions públiques, amb fins comercials o no comercials, sempre que aquest ús no constitueixi una activitat administrativa pública (article 3 LRISP).

D'acord amb la LRISP, és potestat de cada administració pública decidir si facilita o no la reutilització de la seva informació. Això no obstant, quan posa a disposició les dades per a la seva reutilització s'ha de fer d'acord amb el que preveu la mateixa LRISP. En particular cal tenir en compte el següent:

- Definició de la modalitat de reutilització. Sense condicions; condicions establertes en llicències tipus o condicions establertes en una llicència.
- Condicions de reutilització. La LRISP preveu algunes possibles condicions com ara que el contingut de la informació no sigui alterat; que no es desnaturalitzi el sentit de la informació; que se'n citi la font; que s'esmenti la data de l'última actualització.
- Característiques de les condicions per a la reutilització. Les condicions que eventualment s'estableixin han de ser clares, justes i transparents; no han de restringir les possibilitats de reutilització ni han de limitar la competència; no han de ser discriminatòries per a categories comparables de reutilització.

La LRISP preveu que les administracions públiques han de facilitar les seves dades en qualsevol format o llengua en què estiguin prèviament. Per tant, les administracions públiques no tenen en principi l'obligació de facilitar extractes de documents quan això suposi un esforç desproporcionat, crear documents, adaptar-los o mantenir la producció d'un determinat document per satisfer una sol·licitud.

Per tal de facilitar la reutilització de les dades i la informació, la LTAIBG preveu que “s’han d’establir els mecanismes adequats per a facilitar l’accessibilitat, la interoperabilitat, la qualitat i la reutilització de la informació publicada així com la seva identificació i localització”.

Tot i que la LRISP preveu la possibilitat d’establir un preu o contraprestació econòmica per la reutilització, a fi de facilitar-la al màxim, és recomanable no establir-ne cap.

b) Quin impacte poden tenir les dades personals en la reutilització de les dades obertes?

Els principals límits a la reutilització de les dades obertes són la protecció de les dades personals i la propietat intel·lectual (article 3.3 i 4.6 LRISP). Tot i que posteriorment ho analitzarem amb més detall, cal recordar que els Principis de dades obertes reconeixen que la reutilització de les dades obertes no es pot sotmetre a cap límit com ara la privacitat.

Quan les dades que es difonen a través d’un portal de dades obertes continguin dades personals caldrà que prèviament es dugui a terme un procés d’anonimització. Això exigeix dur a terme diferents actuacions, algunes en la mateixa gestió inicial de les dades que posteriorment es difondran.

Lectures complementàries

A. Troncoso Reigada (2009). “Reutilización de información pública y protección de datos personales”. *Revista General de Información y Documentación* (vol. 19, núm. 1). <<http://revistas.ucm.es/index.php/RGID/article/view/RGID0909110243A/9169>>

Article 29 Data Protection Working Party. “Opinion 06/2013 on open data and public sector information («PSI») reuse”. <http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp207_en.pdf>

En aquests articles s’analitza la protecció de dades personals com a límit a la reutilització de la informació del sector públic i s’observa que no pot suposar una cessió de dades personals sense consentiment. En la mesura en què no hi ha una habilitació legal, proposa que l’única via possible és la dissociació de la informació o la utilització de fonts accessibles al públic.

c) I la propietat intel·lectual?

Pel que fa a la propietat intel·lectual, com es veurà posteriorment, en la mesura en què el portal de dades obertes pugui difondre obres i prestacions protegides per la normativa de propietat intel·lectual. Generalment, en aquests casos se sotmet la reutilització de les obres a una llicència *Creative Commons* de reconeixement d’autoria que permet la reutilització comercial o no comercial de l’obra.

Això no obstant, cal cridar l’atenció que sovint es confon la llicència per a la reutilització de les dades amb la llicència per a la cessió de l’ús de l’obra.

Lectures complementàries

Proyecto Aporta (2009). *Guía Aporta sobre reutilización de la información del sector público*. <https://datos.gob.es/sites/default/files/doc/file/guia_aporta.pdf>

R. Xalabarder (2006). "Copyright como límite a la comercialización de la información pública". A: A. Cerrillo i Martínez; A. Galán Galán (eds.). *La reutilización de la información del sector público*. Granada: Comares.

d) Quines novetats introdueix la Directiva 2019/1024?

Pel que fa a la reutilització de la informació del sector públic, cal tenir present les novetats que incorpora la Directiva (UE) 2019/1024, de 20 de juny, relativa a les dades obertes i la reutilització de la informació del sector públic que s'aprova per a reforçar les garanties jurídiques de la reutilització respecte als reptes de la competitivitat i la innovació que susciten algunes tecnologies com ara la intel·ligència artificial o la internet de les coses.

Entre les novetats que incorpora la Directiva 2019/1024 destaquen les següents:

- Inclusió en l'àmbit subjectiu de la directiva a les empreses públiques.
- Inclusió en l'àmbit objectiu de la directiva de les dades de recerca quan hagi estat finançada amb fons públics.
- Ampliació de les obligacions de reutilització de les metadades.
- Reconeixement del principi de dades obertes des del disseny i per defecte.
- Garantir l'accés a les dades dinàmiques per mitjà d'una interfície de programació d'aplicacions (API) ben dissenyada.
- Inclusió d'una llista de categories temàtiques de dades d'alt valor (geoespacial, observació de la Terra i medi ambient, meteorologia, estadística, societats i propietat de societats i mobilitat) que estaran disponibles gratuïtament; seran llegibles per màquina; se subministraran per mitjà d'una API i es proporcionaran en forma de descàrrega massiva, quan procedeixi.

Bibliografia

Access Info Europe; Open Knowledge Foundation (2010). "Beyond access: Open government data and the right to (re)use public information".

Article 29 Data Protection Working Party. "Opinion 06/2013 on open data and public sector information («PSI») reuse".

Calderón, C.; Lorenzo, S. (eds.) (2010). *Open Government: Gobierno Abierto*. Alcalá la Real: Algón. <<http://libros.metabiblioteca.org:8080/bitstream/001/163/8/978-84-937218-5-5.pdf>>

Cerrillo i Martínez, A. (2012). "The re-use of public sector information in Europe and its impact on transparency". *European Law Journal* (vol. 18, núm. 6, pàg. 770-792).

Cerrillo i Martínez, A. (2018). "Datos masivos y datos abiertos para una gobernanza inteligente". *El profesional de la información* (vol. 5, núm. 27, pàg. 1128-1135).

Cerrillo i Martínez, A.; Galán Galán, A. (2007). *Qualitat i responsabilitat en la difusió d'informació pública a Internet*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya / Generalitat de Catalunya.

Coglianesse, C. (2009). "The Transparency President? The Obama Administration and Open Government". *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions* (vol. 22, núm. 4).

Comisión Europea (2011). *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones sobre Datos abiertos. Un motor para la innovación, el crecimiento y la gobernanza transparente*. COM(2011) 882 final.

Cotino Hueso, L. (2009). "El problema de la responsabilidad por los contenidos ilícitos en la web 2.0 y algunas propuestas de solución". *Comunicación presentada en I Seminario IDT sobre derecho y web 2.0. Workshop sobre la propiedad intelectual, la privacidad, la Administración electrónica y las responsabilidades en la web 2.0. Aspectos legales y tecnológicos*.

Di Donato, F. (2010). *Lo stato trasparente. Linked open data e cittadinanza attiva*. Pisa: Edizioni ETS.

Huijboom, N.; Van den Broek, T. (2011). "Open data: an international comparison of strategies". *European Journal of ePractice* (núm. 12).

Lessig, L. (2010). "Against transparency: The perils of openness in Government". A: J. Gøtze; C. Bering Pedersen (eds.). *State of eUnion: Government 2.0 and Onwards*. 21Gov.net.

Parycek, P.; Sachs, M. (2010, març). "Open government-information flow in Web 2.0". *European Journal of ePractice* (núm. 9).

Ponti, B. (2011). "Open Data and Transparency: A Paradigm Shift". *Informatica e Diritto* (núm. 1-2).

Proyecto Aporta (2009). *Guía Aporta sobre reutilización de la información del sector público*.

Ramos Simón, L. F.; Arquero Avilés, R.; Botezán, I.; Cobo Serrano, S.; Sala Jiménez, A.; Sánchez Jiménez, R.; Del Valle Gastaminza, F. (2012, desembre). "De la reutilización de información del sector público a los portales de datos abiertos en Europa". *BiD, Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació* (núm. 29).

Troncoso Reigada, A. (2009). "Reutilización de información pública y protección de datos personales". *Revista General de Información y Documentación* (vol. 19, núm. 1).

Valero Torrijos, J. (2007). "Responsabilidad patrimonial de las Administraciones Públicas por difusión de contenidos propios en Internet". A: S. Cavanillas Múgica (ed.). *Responsabilidades de los proveedores de información en Internet*. Granada: Comares.

Valero Torrijos, J. (2012). *El acceso y la reutilización de la información administrativa: implicaciones jurídicas del proceso de modernización tecnológica de las Administraciones Públicas en su actual y futura configuración (1)*. *Diario La Ley* (núm. 7800).

Xalabarder, R. (2006). "Copyright como límite a la comercialización de la información pública". A: A. Cerrillo i Martínez; A. Galán Galán (eds.). *La reutilización de la información del sector público*. Granada: Comares.

